

F. t. beslutn. vedr. lokalråd i lokale enheder

Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat den 19. april 2005 af Line Barfod (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Majbrit Berlau (EL), Per Clausen (EL), Rune Lund (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af lokalråd i lokale enheder

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2005 at fremsætte lovforslag, der giver kommunerne mulighed for at oprette lokalråd i lokale enheder, der udgør et afgrænset hele.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af forslag B 167 fra folketingssamlingen 2003-04 (se Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 10815 og tillæg A side 7859 og 7857).

Baggrund

Der er i mange landdistrikter tale om en accelererende afvikling af lokale funktioner og arbejdspladser, og der er i mange byer og landdistrikter meget langt mellem borgerne og politikerne allerede i dag, hvilket vil fortsætte efter implementering af den kommende kommunalreform.

Samtidig har vi dog set gode eksempler på, hvordan udviklingen kan vendes, og at der virkelig kan sættes gang i en god spiral, hvis borgerne inddrages aktivt i at bestemme over deres eget lokalområde og komme med ideer til, hvad der kan gøres. Det har vi f.eks. set på nogle øer og i kvarterløftsprojekter i storbyerne.

Forslagsstillerne ønsker at udbrede de gode erfaringer til hele landet, og de store enheder, der tegner sig efter kommunalreformen, gør en styrkelse af det lokale demokrati endnu mere påkrævet.

Storkommuner med en udstrækning på 60-70 km kan føre til afdemokratisering i flere henseender: Den enkelte politiker skal repræsentere langt flere borgere spredt over et stort areal uden kendskab til lokale forhold, og udkantsområder vil let blive yderligere marginaliseret. Oprettelse af lokalråd er en oplagt mulighed, hvis man ønsker at få aktive borgere i lokalsamfundene. Ligeledes kan storbyerne have vitalt behov for lokalråd eller et såkaldt byting, der sikrer, at de forskellige bydele bliver hørt og får deres eget aktive liv.

Lokalrådet vil imidlertid kun være et aktiv, hvis det har mulighed for at øve en reel indflydelse på områdets livsnerve: de lokale skoler, daginstitutioner og andre borgerserviceorganer. Ligesom det skal være et krav, at byrådet skal tage forslag fra lokalrådet alvorligt. Ikke at de nødvendigvis altid bliver til noget, men forslagene skal have en seriøs behandling.

Lokalrådet skal f.eks. kunne komme med forslag om lokale trafikforhold, forslag om etablering af en legeplads eller en netcafé, forslag om et tæt samarbej-

de mellem et plejehjem og en børnehave eller forslag om projektudviklingsstøtte til etablering af et lokalt mejeri.

Det er vores overbevisning, at de kommende storkommuners byrødder let vil blive overbelastet – på linje med kollegerne i storbyerne – og have et vitalt behov for lokale »lytteapparater« og lokale organer, der kan aflaste kommunalbestyrelsen, når en *nyudvikling*, hvor der er behov for detailkendskab, skal sættes i værk.

Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen har tidligere, bl.a. på KL's delegeretmøde den 18. marts 2004 udtalt, at der er behov for at »udvikle lokale modeller, der gør det naturligt, interessant og til noget positivt, at borgerne samles i det helt lokale fællesskab – landsbyen, sognet, bydelen«.

Forslagsstillerne er enige med ministeren i dette synspunkt. Eftersom oprettelse af lokalråd ikke synes at være en del af regeringens lovkompleks vedrørende kommunalreformen, genfremsættes forslaget.

Forslagsstillerne forestiller sig lokalråd opbygget efter nedenstående model:

Lokalråd

Nye og eksisterende kommuner skal have ret til at oprette lokalråd i de gamle kommunalenheder og i lokale enheder, der udgør et afgrænset hele, f.eks. bydele, øer, landsbyer eller større bysamfund.

Lokalrådet har hørings- og indstillingsret i alle spørgsmål af betydning for lokalområdet, ligesom lokalrådet har afgørende indflydelse på de lokale institutioners udviklings- og virksomhedsplaner og kan tildeles dispositionsret over udviklingsmidler til området. Lokalrådet har ikke en selvstændig forvaltning, men et mindre sekretariat til sikring af forbindelseslinjerne mellem byråd og lokalråd.

Lokalrådets kompetence

1. Høringsret i alle spørgsmål, der vedrører lokalområdet.
2. Ret til at igangsætte borgerdebat om lokale forhold.

3. Indstillingsret, hvad angår forhold med relation til området, som resultat af egne igangsatte debatter, herunder indstillingsret for alle forhold vedrørende fysisk planlægning og udvikling i lokalområdet.
4. Lokalrådet kan komme med indstillinger både til byråd og amtsråd. Indstillinger til amtsrådet kan f.eks. vedrøre et lokalt forslag til igangsættelse af lokal produktion, som har behov for støtte til at komme i gang.
5. Såfremt byrådet er uenigt i en indstilling fra lokalrådet, kan lokalrådet kræve sagen udsat midlertidigt og maksimalt ½ år. Udskydelsen skal bruges til gennem borgerhøringer og dialog mellem lokalråd og byråd at søge forlig. Byrådets afgørelser er i sidste instans afgørende.
6. I forbindelse med byfornyelse, kvarterløft, kulturprojekter og andre udviklingsmidler til styrkelse af lokalområdet kan byrådet tildele lokalrådet dispositionsret over de tildelte midler. Lokalrådet er i disse tilfælde forpligtet til at inddrage borgerne i debatten gennem etablering af borgerfora m.v.
7. Lokalrådet er sparringspartner og øverste myndighed for udviklings- og virksomhedsplaner i

lokalområdets børneinstitutioner og grundskoler og med hensyn til borgerservice.

8. Lokalrådet har ikke nogen selvstændig forvaltning, men et mindre sekretariat til at organisere møder og sikre kommunikationen mellem lokalråd og byråd, herunder forvaltningen.

Valg til lokalrådet

Lokalrådet er direkte valgt. Et lokalråd skal have en størrelse, der sikrer en bred repræsentation af holdninger i lokalområdet, f.eks. mindst 21 medlemmer.

Kompetenceafgrænsning

Lokalrådet har ud over hørings-, initiativ og indstillingsret mulighed for at få tildelt ret til at administrere udviklingsmidler. Lokalrådet er øverste myndighed for institutionernes udviklings- og virksomhedsplaner, den pædagogiske drift, koordination af lokale skolers og daginstitutioners aktiviteter og fagudbud, så der sikres et dækkende fagudbud og et lokalt kulturcenter. Sager, der vedrører de driftsmæssige bevilinger, har lokalrådet ingen indflydelse på, men lokalrådet kan på eget initiativ foretage indstillinger til ændring af anlægs- og driftsbudget.

Skriftlig fremsættelse

Line Barfod (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af lokalråd i lokale enheder.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.